

A TANÚ VALLOMÁSMEGTAGADÁSI (MENTESSÉGI) JOGÁNAK METSZÉSPONTJAI A MAGYAR, VALAMINT A SZERB BÜNTETŐELJÁRÁSI JOGBAN

Szerző: **Dr. GÁCSI Anett Erzsébet** tanársegéd, PhD-hallgató

Témavezető: **Dr. FANTOLY Zsanett** egyetemi docens

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Büntetőjogi és Büntető Eljárásjogi Tanszék,
Szeged

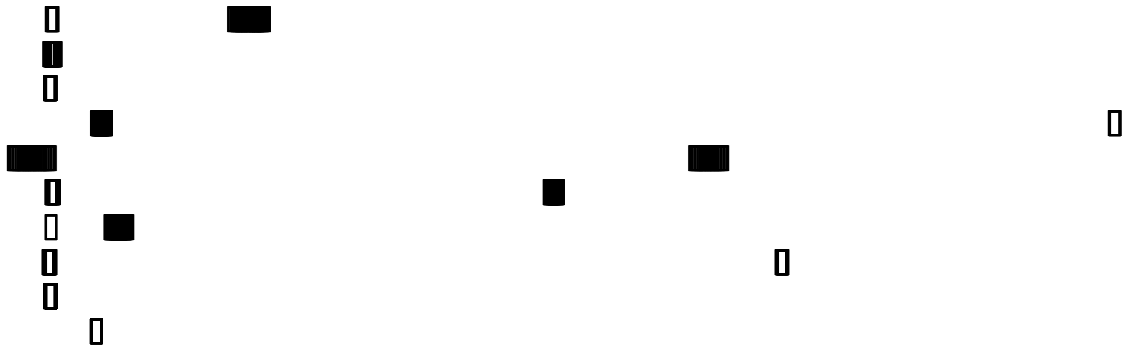
A tanú – mint a büntetőeljárás alanyainak egyike – *kiemelkedő pozíciót tölt be a büntetőeljárásokban: vallomása* ugyanis *bizonyítási eszköznek minősül*. A kontinentális büntetőeljárású rendszerekben – így a magyar és a szerb büntetőeljárásban is – a tanúnak kötelezettsége a vallomástétel, ez alól kivételt csak a büntetőeljárású törvények állapíthatnak meg. Mind a hatályos magyar, mind a szerb büntetőeljárású törvény rögzíti ezeket a kivételeket: a tanúvallomáshoz kapcsolódó abszolút és relatív akadályok körében. Amíg az abszolút akadály azt jelenti, hogy a törvény erejénél fogva kizárt a tanú kihallgatása (ez a tanúzási tilalom); a relatív akadály fennállta esetén a tanú maga dönthet arról, hogy vallomást tesz vagy sem (ez a tanúzási mentesség). E kivételek (és az ezekhez kapcsolódó garanciális rendelkezések) megsértése súlyos következménnyel jár: jogellenesen megszerzett bizonyítéknak minősülhet ugyanis az így megszerzett tanúvallomás.

A tanulmány *célja* – a *jog-összehasonlítás módszerét* felhasználva –, hogy *bemutassa* a magyar és szerb büntetőeljárású törvényben rögzített tanúzási mentességi okokat; *rámutasson* a két rendszer azonosságaira – mint metszéspontokra –, *kiemelje és megmagyarázza* a két modell közötti eltéréseket.

A szerző *az elvégzett kutatás alapján kimutatja*, hogy a magyar és szerb büntetőeljárású törvényben *azonos elveken nyugszik a tanúzási mentességi okok köre*: mindkét törvény elsősorban a terhelttel való hozzátartozói minőség alapján; másodsorban pedig az „önvádra kötelezés tilalma” alapján enged kivételt a tanúzási kötelezettség alól. *Eltérést két területen lehet kimutatni*: egyrészt a hozzátartozók körének meghatározásában, másrészt pedig abban, hogy a magyar büntetőeljárású törvény meghatároz egy harmadik tanúzási mentességi okot is: a foglalkozáson, közmegegyezésen alapuló ún. magánítók esetkörét. Ez utóbbi a szerb büntetőeljárású törvényben nem szabályozott.

Kulcsszavak: büntetőeljárás; jogállamiság; tanú; törvénysértő bizonyítás

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

Keywords: *compressed natural gas* *uel* *global problem*